

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВИТОЛЬДА ПЛЕЦЬКОГО В ОСВЕНЦІМІ
ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
СОПОТСЬКА ВИЩА ШКОЛА**

**SOPOCKA
SZKOŁA WYŻSZA**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
V Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
15 травня 2025 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від «23» травня 2025 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції (15 травня 2025 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2025. 530 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, індустрії гостинності, суспільно-географічних та культурологічних досліджень.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Капітан Л.І. – д-р істор. наук, професор (голова);

Туріс І.Ю. – канд. філол. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – PhD, провідний фахівець ВНТД

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ В УМОВАХ ВІЙНИ	313
ГОБЛИК В. В. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	315
ГОБЛИК В. В. КОРДОН У СУЧАСНОМУ ТРАНСКОРДОННОМУ ПРОСТОРИ	317
ГОБЛИК В. В. КІБЕРПРОСТІР ЯК ЧИННИК МОДЕРНІЗАЦІЙ ВИЩОЇ ОСВІТИ	319
ГОЛОВАЧКО В.М. МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТА ЇХ АДАПТАЦІЮ ДО УКРАЇНСЬКОГО СЬОГОДЕННЯ	321
ГУК В., МАКСИМЕНКО Д. ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ НА РОЗВИТОК РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ	324
ДАНКАНИЧ В. РОЗВИТОК ГІРСЬКОГО ТУРИЗМУ В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ	325
ДЕМЧЕНКО В. О., БРОДОВИЧ Ю. Р. БІОІНЖЕНЕРІЯ: ЯК ПОСІДНАННЯ БІОЛОГІЇ ТА ТЕХНОЛОГІЙ – ФОРМУВАННЯ НОВОЇ ЕРИ МЕДИЦИНИ	328
ДЕМЧЕНКО В. О., ГАБОВДА О. В. БЕЗЛОПАТЕВІ ВІТРОГЕНЕРАТОРИ: ПРИНЦИП РОБОТИ, ПЕРЕВАГИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ	330
ДОВБАКА І.О., ГОЛОВАЧКО В.М. РОЛЬ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В ПРОЦЕСІ ОЦІНКИ ВАРТОСТІ	332
ДОВЖАНИН А.І. БІЗНЕС-ПРОЦЕСИ У ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНИХ ПІДПРИЄМСТВ: ЗНАЧЕННЯ ТА ВПЛИВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЇ	334
ZHYGUTS YURIJ, KURYTNIK IGOR PIOTR ASSESSMENT OF OPTIONS FOR RECYCLING PROCESS WASTE IN MECHANICAL ENGINEERING	336
ZHYGUTS YURIJ MAKSUTOVA OLENA FEATURES OF METALLOTHERMAL SYNTHESIS OF ALLOY 800 (UNS N08800)	338
ZHYGUTS YURIJ FILVAROCHNY SERGIY USE OF METAL-THERMAL SYNTHESIS TO CORRECT CASTING DEFECTS	339
ЗЕЛЕНЯК І.І., КОРОЛОВИЧ О.О. ХМАРНІ ТЕХНОЛОГІЇ У РОЗВИТКУ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИХ СИСТЕМ	341
КАВАТСІЙ V.M., МАКСЮТОВА O.V., ПІТОВКА O.Yu. OPTICALLY ACTIVE COATING FOR PHOTONICS DEVICES	344
КАБАЦІЙ В.М., БОБКО А., БІЛЕЙ Н.В. СВІТЛОДІОДИ З КЕРУЮЧИМ ОПТИЧНИМ ЕЛЕМЕНТОМ	346
КАШИН А.В. АНАЛІЗ РЕГІОНАЛЬНИХ МОДЕЛЕЙ ТУРИСТИЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ З УРАХУВАННЯМ БЕЗПЕКОВИХ РИЗИКІВ	348
КОЗАР Я.В., ГОЛОВАЧКО В.М. ОБЛІК ТА КОНТРОЛЬ ОПЛАТИ ПРАЦІ ПРИ ДИСТАНЦІЙНІЙ РОБОТІ: ВИКЛИКИ ТА РІШЕННЯ	350
КОЗАРЬ О. П., ІВАНЬО К. В. ОКРЕМІ ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ХІМІЧНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ	353
КОЗАРЬ О.П., СТАНИНЕЦЬ Д.М. ХІМІЧНІ ДЖЕРЕЛА ЕНЕРГІЇ. ПРИНЦИП РОБОТИ ТА ПРАВИЛЬНА УТИЛІЗАЦІЯ	355
КОЗАРЬ О.П., САХАРНАЦЬКИЙ О.В. ПАРА СИЛ ЯК ОСНОВА ОБЕРТАЛЬНОГО РУХУ В ТЕХНІЧНИХ СИСТЕМАХ: ТЕОРІЯ, ПРИКЛАДИ, ЗАСТОСУВАННЯ	357
КОЗИК І., ЧОРІЙ Л. СУЧАСНИЙ СТАН ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ У СІВТІ: РЕАЛІЇ ТА ОСНОВНІ АСПЕКТИ	359
ЛЕМАК В. КЛАСТЕРИ В ТУРИЗМІ: ПОТУЖНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ	361
ЛБА Н.С., ТУРЯНЧИК Ю.В. ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНО ОРІЄНТОВАНИХ	

РОЗДІЛ 3

СУЧАСНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ ТА ІНЖЕНЕРІЇ

- розраховувати моменти сил у машинах і конструкціях,
- керувати рухом складних механізмів, не порушуючи їхньої статичності.

Цей інструмент є необхідним у практиці інженера, конструктора та механіка.

Висновок. Пара сил – це не просто теоретична конструкція, а фундаментальний елемент аналізу механічних явищ, який лежить в основі дії численних механізмів – від гальмівної системи в авто до керма у реактивному чи у космічному апаратах. Її простота і глибина роблять її незамінною у проектуванні, діагностиці та розробці складних технічних рішень. Таким чином, дослідження пари сил є не лише теоретично важливим, а й практично необхідним для вирішення актуальних інженерних завдань ХХІ століття.

Література:

1. Мамаєв Л. М. Збірник задач з теоретичної механіки. Харків: Вища школа, 2002. - 368 с.
2. Лобас Л. Г. Теоретична механіка. - К.: Вища школа, 2005/ 512 с.
3. Березін Л. М., Кошель С. О., Кошель Г. В. Теоретична механіка: Підручник. - К.: Наукова думка, 2007. - 576 с.
4. Малишев В. В. Збірник задач з теоретичної механіки. Львів: Світ, 2006. - 420 с.

УДК 330.46:004(100)(043.2)

КОЗИК І.
доктор філософії
Мукачівський державний університет,
ЧОРІЙ Л.
здобувачка
Мукачівський державний університет,

СУЧАСНИЙ СТАН ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ У СІВТІ: РЕАЛІЇ ТА ОСНОВНІ АСПЕКТИ

Цифрова економіка стала визначальним чинником трансформації глобального економічного ландшафту. У ХХІ столітті цифровізація є не просто трендом, а ключовою умовою конкурентоспроможності країн, підприємств і цілих галузей. Сьогодні цифрові інструменти проникають в усі сфери життя, створюючи нові виклики та можливості як для національних економік, так і для міжнародної взаємодії.

Цифрова економіка охоплює всі сектори: від промисловості та торгівлі до охорони здоров'я, аграрного сектору й державного управління. Центральним елементом цифрової трансформації є такі технології, як штучний інтелект (AI); Інтернет речей (IoT); блокчейн; хмарні обчислення; цифрові платформи.

Пандемія COVID-19 значно прискорила цифровізацію. Масовий перехід до віддалених форматів праці, освіти, медицини та обслуговування сприяв стрибкоподібному зростанню цифрових сервісів.

РОЗДІЛ 3

СУЧАСНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ ТА ІНЖЕНЕРІЇ

Цифрова економіка у світі розвивається нерівномірно. Країни з високим рівнем інвестицій у технології демонструють стабільне зростання, тоді як держави з низькою цифровою інфраструктурою стикаються з ризиком відставання.

Упродовж останніх років темпи цифровізації суттєво зросли. За даними міжнародних досліджень, зокрема Digital Economy Report ЮНКТАД, на цифрову економіку припадає до 15% світового ВВП, і ця частка продовжує стрімко зростати. Основними драйверами такого зростання є:

- розвиток цифрових платформ (Amazon, Google, Alibaba, Facebook та ін.);
- масштабне впровадження електронної комерції;
- глобальне поширення мобільного Інтернету;
- прискорене застосування хмарних сервісів, AI та машинного навчання [1].

Країни з розвинутою цифровою інфраструктурою демонструють високі показники цифрової конкурентоспроможності. Серед таких:

- США – мають потужну екосистему стартапів, високий рівень проникнення цифрових послуг та лідерство у сфері штучного інтелекту.
- Китай – активно розвиває внутрішні цифрові платформи (WeChat, JD.com, Baidu), інвестує в інфраструктуру 5G та кібертехнології.
- Південна Корея, Сінгапур, Естонія – приклади країн з успішним цифровим урядуванням, високим рівнем оцифрованості послуг.
- Європейський Союз – просуває концепцію цифрового суверенітету та формує нормативну базу для регулювання цифрових ринків (зокрема, Digital Services Act, Digital Markets Act) [2,3].

Відсутність уніфікованих глобальних норм породжує конфлікти, бар'єри й ускладнює міжнародну цифрову співпрацю.

Можна відмітити, що сучасний стан цифрової економіки характеризується новими глобальними трендами. Зокрема, здійснюється акцент на цифрову стійкість; на посилення цифрового регулювання та ведеться боротьба за IT-таланти.

Зростання обсягів цифрової активності, зокрема через блокчейн, дата-центри, AI-системи, призводить до різкого зростання споживання електроенергії. Це породжує парадокс: цифрова трансформація одночасно сприяє «зеленому» переходу (оптимізація логістики, енергоефективність), але й створює нові енергетичні виклики.

Важливим аспектом розвитку цифрової економіки є кібербезпека. Зростає її залежність, що в свою чергу супроводжується постійною інтеграцією даного процесу. Кібератаки на державні установи, фінансові системи, промислові об'єкти здатні паралізувати цілі сектори економіки. В умовах гібридної конкуренції кіберпростір стає новою економічною ареною боротьби.

РОЗДІЛ 3

СУЧАСНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ ТА ІНЖЕНЕРІЇ

Окрім технічного, формується функціональний цифровий розрив – між тими, хто здатен не лише мати доступ до технологій, а й використовувати їх ефективно: країни з низьким рівнем цифрової грамотності залишаються поза глобальними ланцюгами створення цифрової вартості; виникає загроза цифрового виключення окремих груп населення (похилого віку, малозабезпечених, мешканців віддалених регіонів).

Цифрова економіка сьогодні – це не просто цифрові технології в бізнесі. Це новий формат глобального порядку, нової глобалізації, де інформація, інфраструктура, алгоритми та регуляції визначають економічну владу, незалежність і перспективи розвитку країн. Майбутнє світової економіки — за тими, хто вміє ефективно інтегрувати цифрові рішення в усі аспекти економічного життя.

Література:

1. European Commission. Digital Economy and Society Index (DESI) 2021. Brussels: European Union, 2021. 75 p.
2. Samuelson Pamela. Intellectual Property and the Digital Economy: Why the Anti – Circumvention Regulations Need to Be Revised. URL:https://heinonline.org/HOL/Welcome?message=Please%20log%20in&url=%2FHOL%2FPage%3Fcollection%3Djournals%26handle%3Dhein.journals%2Fberktech14%26id%3D527%26men_tab%3Dsrchresults (Дата звернення: 12.04.2025)
3. Digital Economy and Society Index 2022. Methodological Note. Офіційний сайт Європейського Союзу. <https://ec.europa.eu/newsroom/dae/redirection/document/88557>
4. Голобородько А.Ю., Гусєва О.Ю., Легомінова С.В. Цифрова економіка. – К.: Видавництво ДУТ, 2020. – 96 с.

УДК 338.486.2:332.1(043.2)

ЛЕМАК В.
аспірант 3 курсу,
спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»,
Мукачівський державний університет

КЛАСТЕРИ В ТУРИЗМІ: ПОТУЖНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

Туризм як одна з найдинамічніших галузей світової економіки потребує постійного пошуку нових інструментів для підвищення конкурентоспроможності та ефективності. Одним з таких інструментів є концепція кластерів. Туристичний кластер – це географічно зосереджена група взаємопов'язаних компаній, установ та організацій, які спільно працюють над створенням та просуванням туристичного продукту. Що таке туристичний кластер?

Туристичний кластер – це не просто сукупність туристичних підприємств. Це скоріше складна система, в якій взаємодіють різноманітні суб'єкти:

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>